

* * *

Nekoliko let kasneje sta bila Janezek in Martinek prav vrla in poštena možá. Janezek je bil izurjen godec. Ko so ga vzeli k vojakom, vvrstili so ga takój k vojaškej godbi. Denes je Janezek sloveč kapelnik neke vojaške godbe, a Martinek pošten gospodar na očetovem domu.

Bilo je na Martinovo lanskega leta. Gospodar Martin je godoval svoj god in tudi brat Janez, vojaški kapelnik, prišel mu je čestitat. Očeta in matere ni bilo več med živimi, tudi kuma Mihaljinca in gospoda župnika ne, samó še nekdanji njiju učitelj, zdaj vže jako póstaren mož, vže več let v mirovinì, živel je še, in bil, kar se samó o sebi umeje, tudi povabljen k veselici.

Pri večerji, kjer so bili zbrani vsi Martinovi prijatelji, nazdravil je starček učitelj vrlima bratoma Martinu in Janezu ter je na konci svojega govora dejal: „Čudni so potje božje previdnosti; ako bi ne bil Janezek takrat zaprt, morda bi ne bil gosp. Janez nikoli takó sloveč kapelnik, kakor ga imamo denes pred seboj.“

„Resnično da ne,“ reče gospod kapelnik, „in vže takrat so mi rekli pokojni gosp. župnik: vidiš, Janezek, ječa je za tebe sreča.“

Martin je moral na prošnjo navzočih gostov vso dogodbo povedati. Ko je zvršil, vzel je kapelnik Janez iz lične skrinjice trobo in tako izvrstno in čisto zatrobil „kje dom je moj,“ da so bili vsi navzoči živo ganeni.

Kakor znano, navdušuje ta prekrasna pesen vsacega človeka, ali kadar jo je kapelnik Janez zatrobil, zdelo se je človeku, kakor bi se ta splošna navdušenost prenila v neko otožnost, kajti vse je omolknilo in vsacemu so solze neke čudne, nezapopadljive otožnosti zablestele v očeh.

Bile so to solzé spomina na pokojnike, pa tudi solzé spomina na prečudni dogodek v mladosti poštenega Janeza in Martina Kumana. Lj. T.

Očala kupuje, da bi znal čitati.

če pošlje sina v mesto v šolo. Ko pride sin v mesto, hodi nekaj dni s svojim prijateljem po ónem mestu na okolo, pa vidi pri mnogih ljudeh starih in mladih očala in vpraša svojega tovariša, zakaj óni ljudje nosijo očala. A on mu odgovori, da ti ljudje zato nosijo očala, da bolje in laglje čitajo in pišejo, in mu tudi to reče, da so ti ljudje pametni. Kadar to deček čuje, reče sam v sebi: „Čimu bi se jaz toliko let mučil in učil se? Tudi jaz si kupim očala, da takój morem čitati in pisati.“ Drugi dan gre v jedno prodajalnico, kjer so bila očala na pródaji, in prinesó mu jih od vsake vrste; a on natakne jedne in prosi, da mu dadó jedno knjigo. Vzame knjigo, ali narobe, in ko le nikakor ni mogel čitati, reče: „Ta očala niso za nič, dajte mi druga.“ — Takó je šlo dalje po redu, in vedno jednak. Tu zapazi prodajalec, da drži deček knjigo narobe, reče mu, da naj jo obrne; toda niti zdaj ni bolje bilo, zato reče prodajalecu: „Ali me varate, ali mi pa nečete prodati dobrih očal?“ — Domisli se prodajalec pravega, pa mu reče: „Oči so tvoje, prijatelj moj, zdrave, in očala moja dobra, nego mozeg je tebi pokvarjen.“

(Vrčevič)

Milan in kokoši.

Kaj pravite, otroci ljubi, kako je to, da imajo kokoši Milana tako rade? Kadar koli stopi na dvorišče, vse kokoši tekó za njim, dobrikajo se mu in zaletavajo se vanj, da jim komaj uide. Glejte, otroci, to je takó: Kadar dobi Milan od matere kos kruha za kositce, brž gre na dvorišče ž njim, pokliče kokoši k sebi in jim podrobi nekoliko drobtinice svoje pogače. To si je kuretina dobro zapomnila in zato ima Milana tako rada.

Nu vse bi bilo dobro, ako bi mu le petelin toliko ne nagajal. Naj mu pomeče še toliko mrvie, ta grdavs ni nikoli zadovoljen; ves kos bi rad imel, ki ga ima Milan v roci. A zameriti mu ní, saj je tudi mnogo ljudi takih; pokaži jim le mali prst, pa te zagrabijo za celo pest. Takšen je tudi petelin, gospodar domačega dvorišča. Milan se ga ne odkriža poprej, dokler mu ne odlomi precejšnjega kosca kruha. — Oni dan, ko je Milan gledal, kako piške zobljejo prosó, skočil mu je petelin na róko, pograbil ves kos kruha in pobegnil ž njim naravnost pod skedenj, od koder ga ní bilo, dokler mu ni zmanjkal kruha. Kaj mislite, da se je Milan zaradi tega jokal in srdil? O kaj še! Smijal se je in dejal: „Kako grd je ta naš petelin!“ Ali vse to ni bilo petelinu nič mar, on je bil sit, a Milan gladen.

— ē.

Pošteni loncevezec.

Med vsemi slovanskimi narodi so nam najbolj znani Slovaki iz Trenčína na Oggerskem. Ti jako priprosti ljudje prihajajo k nam kot svojim sorodnim bratom, in se živé z vezanjem lončene posode pošteno, da-si ubožno. Vender prineše vsak po kakšen prihranjen goldinar domóv, kder se zaradi velike ubožnosti in nerodovitosti zemlje ne morejo vsi preživeti. Tak loncevezec, po imenu Ivan Pomele iz Rovnega pet milj od Trenčína domá, hodeč po svójem vsakdanjem opravku, pride v Pragi v stanovanje nekega gospoda, katerega ravno ni bilo doma, a je pozabil pri odhodu sobe zakleniti. Kadar pride v vežo, oglasi se po navadi: „Imate li kaj lonec vezati?“ Ker se mu nihče ne oglasi, odprè prvo sobo, a tu ne najde nikogar; stopi torej v drugo, tretjo in zadnjo sobo, ali povsod vse prazno, nikjer ni žive duše. Kaj stori zdaj loncevezec? Mislit si je: „Ako otidem in se kdo drug priplazi v sobo ter pobere, kar mu bode všeč, reklo se bode: loncevezec je bil v hiši in nihče drug nego on je to storil. Tvoja čast in čast tvojih rojakov ti veluje, da se ne ganeš z mesta, dokler se ne vrne gospod ali gospod tega stanovanja.“ Sede zatorej v veži na klop, kder je moral vsak mimo njega in čaka pazno. Proti večeru se vrne gospod in ugledavši loncevezeca na klopi sedeti, močno se začudi. Ali kako se še le ustraši, ko hoče svoje stanovanje odkleniti, a najde, da je vse odprto. Loncevezec mu zdaj pripoveduje, kaj bi se bilo lehko zgodilo, in zakaj ni šel z mesta. In še več! Prišlemu gospodu še prav verovati ni hotel, da bi bil on pravi gospodar rečenega stanovanja, dokler mu ní s ključi, katere je vzel iz nekega zabojčka, odprl vseh omar v sobi in takó dokazal, da je pravi gospodar v hiši. — „Duša zvesta in odkritosrčna!“ reče na to gospod, „vzemi to, kar ti zdaj dam, in pridi vsak